

H. Şalçjan

REJA TƏZƏ

Pjesa zə se parda

Тарғамә Н. ҶЫНДИ

RAWAN - 1934

1934

8

1934

H. Şalçjan

8

891.57-2

REJA TƏZƏ

Pjesa zə se pərda, bə şəklikiva

Tərcmə kər H. ÇƏNDI

Təmürə Xəlil Müradov

2 - oy Pereulok Fûçka

dom 7, kv. 8

ÉRÉVAN - 375078 - USSR

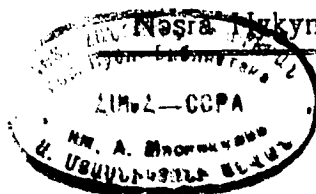
Tel. 35.10.20 (mal) - 52.97.41 (kar)

Nəşrə Nəşrə Mərkəzində, — Seksia kətebe kərmançá

ÉRÉVAN — 1934

ՀԻՄՆ — ՍՍՐԱ

506-72

Peşkeşi tətore massajı
je gynde kyrmança dь-
кьм.

Ньvisарқар

Нəсырхана Нькьумате

Главлит. № 8610 (b)

Нəсыр. № 3043

Тəмби № 1054

Тираж 1000

Redaktor; Ҷ. Генҷо и Ҷ. Ҷəтiл

Jeky wé býlízñ

1. ÇASÛM:—Batrake bære, nýha lъ Dýfliseda rýsto-keş, 35 sali, kandidate býrçe, paşe sädýre şewra gynd.
2. GÝLE:—Zýna Çasým, batraka bære, 25 sali.
3. RÛFAH:—Dærşdar.
4. SUKO:—Batrake bære, pale Alahverdie, je 5 ñezarije, sarkare ferma rençbærije, 40 sali, býrqövan.
5. MÛMO:—Sädre kolxoze, 35 sali, býrqövan.
6. MIRZÛ:—Kolhozvan, næbýrqövan.
7. BÛKÛR:—Rispiæ bære, kulak (zъ kulakie dawşaji) 65 sali.
8. TEMUR:—Kulak, zъ srgune tæzæ vögærjajæ, 55 sali.
9. ÇANGIR:—Kyre Temuri rýeuk, ñesabdare kolxoze, 30 sali, næ býrqövan.
10. SÛMKO:—Mægýve Bækýr, kolhozvane kæsib, 40 sali, næ býrqövan.

Rýstokeşe ówlñ, dyda u sýsja.

Gyndie ówlñ, dyda u sýsja.

Յմօլօ Յւիւն

Mala bьnօrd u xօfьki, зь pօnօere rօx deri ronaji davezօ hyndyr, pօnօere бь օrdera xօbօr dьdьn, dy kօrabate hօзьn kօvьn, tօxtօ, сօnd runьstօk, sobօkօ pьzьni, kօvьn. Lь sօr diware male u hyndyr male sօr օrritօkօ perezi сօnd օyl, palas, kьnօkьk, pօeьk raxьstine u hօr tьst tօvi hօvօ.

Տьկьլօ рօօն

ՇASЬM, GYLE u pօօe zi ՇANGIR.

GYLE.—(Rօx sobe runьstjօ, dօrdanօ dьօօ, бь хуօ-хуօ). Wօj rozօ mьn rօօ u hьօ бօ, օw roz rօօ бօ, ky mere mьn օz anim Tьllise, dьva haz bae dьne hօbьm, зь mala Temur aօjօ azօ бьbьm, hatьm, сь kar mьn dit? Mьn kyrօkօme kyre хуօ зь bina tօmьz u бօrga fьrօ ve xօfьkeda da хօnьqandьne, ax lawօ, mьn por kyre.. (Fօrօq օuօstьne dьhele u dօst бь grine dьkօ. Dօri бь сօtьni vօdьbօ, Շasьm wօstaji gօva radьhele, pօlane хуօ dьdօ allki, dьdօ rօx diwer, axinօk drez dьkօօnօ. Nan u

gošte ky anjə datinə sər təxtə, xudane paqəş
d̄kə u ɫ sər kərabate rudini).

ÇASBM:—Gyle, z̄ birá xyə dər̄xə, cujə, dər-
bazbuja, əz zi zéf çara d̄f̄k̄r̄m, le naḡ-
rim (sola z̄ ple xyə dər̄d̄kə).

GYLE:—(Cəve xyə təm̄z d̄kə, dər̄dana d̄f̄-
vinə u nava dəqla təxtəda d̄də sər həv).
Tu d̄ci dər̄va, bir d̄ki, le əz, əz ki ali d̄-
z̄v̄r̄m, te bira m̄n (dəqla təxtə b̄ hers
d̄ḡrə), T̄flisa tə bəki weran bə, wəki nə-
hatajl...

ÇASBM:—(Nərm), Əgər T̄flis lajqı tə ninə, əm
hərn bazare d̄ne (sola h̄ld̄də, d̄bə u b̄z-
mare diwerda darda d̄kə, neziki Gyle d̄bə).
Gyle çan, Əz̄m, sərə z̄n̄kə u palanək, ky-
da zi əm hərn, əbura m̄e we b̄bə...

GYLE:—(Xudane təm̄z d̄kə, h̄z̄nḡk̄kə kur
rad̄helə), Ax, m̄n b̄bə çle hen̄k, b̄bə
çəm kania. „B̄zmar“-e, bal ave sar, peşa
Ələgəze...

ÇASBM:—(Sərbəst). Əme hərn, əme zut̄rke
b̄c̄n.

GYLE:—(B̄ əşq). Əm hərn, n̄ha kolxoz hə-
jə, kulak, aqa qəwrand̄nə (gošt z̄ sər təxtə
h̄ltinə, d̄xyəzə b̄bə, d̄z̄v̄rə, sərə we ɫ
trube sobe d̄kəvə)). I la wertas buje, ve

гәгнә, çl zi tynә, vana dәгхьм, бьдьм сәг
һәв...

ÇASЫM:—(Navbьrle dьde) Rastl Çangir hatьм,
бь meşoka çәndәke pez anibun, we gәlәk pә-
rә бьхәбьтн...

GYLE:—Mьn zi dit...

ÇASЫM:—(Әçevmaji) kидәre?..

GYLE: - Mina kәlbe dьz hatә hyndyr u dәrkәt.

ÇASЫM:—(Sәre хуә дь һәzлнә), кәтjә kolxoze,
poste бәрха хуә wәр кьrjә (ave һьлтнә u na-
va maleda сәг сәве хуә дьşә).

GYLE:—(Axlnәk kur dьkşinә), Әz çarәke avitь-
mә бьn lьnge хуә u һьнçьrandьм (dәnge
lьnga te, Çangir hyndyr dьkәvә, сәве хуә
сардьkal дьgәrlнә, Gyle зь şerma dәve хуә
дьgьrә, дьzһьvьrә, бәre хуә allki dьneda дькә,
gora зь сәг tәxtә һьлтнә u dәst бь cekьrne
дькә).

ÇANGIR:—Sәlәm, aleкьм Çasьм, kef, hale tә
qә сьнә! (Дькәnә) Дьbezьn һun nava Тьfli-
seda gәlәk pәra qazanç дькьн. .

ÇASЫM:—(Бь sәre poz sәlәma wl vәdьgьrә u
çl nişan dьde, bona runьştandьne). Дьbәk ty
zi beji Тьflise, pьştokeşle, dәrgәvanlne ..

CANGIR:—(Хәbәra хуә nav хәbәra wira дькә),
Le һәbuna хуә, әz sawa бькьм?

ÇASBM:--Съ бу?

ÇANGIR:—Nav kolxozeda.

ÇASBM:—(Зъ çie хуә гадбә, neziки Gyle дь-
бә, тьштәки гуһе weda дькә рьстә-рьст).

Hun мьzul бьбьн, әзе ve gave вәгәгьм (u
дьсә, Gyle тьvdarәке nan һазькьгьне дьби-
нә, le Çangir ль сәр кәрәbate palә хуә дьдә
balgı u зь хуәра кьlamәке дькә гьнә-гьн).

ÇANGIR:—(Зь кьlame şunda), Әw ty сь дькi,
мьн харјә, сәрда зi мьн şaraba Kaxete вә-
харјә. һәта ky je Aştarake дьгьһиһьн мә, be-
zi сьqa zı дьfroşьн, awqa zı ave zedә дь-
кьн ..

GYLE:—Кәрәм кә, pariki zı bal мә бьхуә.

ÇANGIR:—Әz дьхуәзьм зь çie хуә габьм, tyi
dәlalia мьн (Gyle бь laське дәвә хуә дьдьгә
u дьсә кьнçda дьсәкьнә), wәгә çәм мьн,
зь bona tә hatimә, Nure мьг, hatьmә tә
бьбьм...

GYLE:—(Һьпәки nezik дьбә u mәrdanә) Әjibә,
ty sәгхуәşi, әw сьjә ty дьbezi, кәlb...

ÇANGIR:—Әze tә бьгәвиһьм...

GYLE:—Әze зь Çasьmra безьм, we tә бькь-
зә. (Çangir зь çie хуә гадьбә, Gyle зь otaxe
дьхуәзә дәре, Çasьm te һyndьr, tәvhәvbujl
Gyle meze дькә).

ÇASBM: Tye kyda bьsujaji? ' .

GYLE:—(Sər hьşe xyəda te). Dərəngi kəti, əze
bьhatama pəj tə...

ÇASBM:—(Zь çeba xyə seva, şərabe, datinə
sər təxtə) Gyle, binə, tə cь hazьr kьrjə!

GYLE: (Bь hers). Mьne zədək cekьra, le nə
bu (Istьkana zь dəqla təxtə dərəyxə),

ÇANGIR:—(Wəki ky ançax sər xyəda hat bu)
Gyle çan, gyndda əme cekьn.

ÇASBM:—Bəle, nava kolhozeda gələk goşt u
ruңe mə we həbə, əme xarьne rьnd cekьn,
Çangir ve çare bьbaxşlnə. (Dьkənə u dəst bь
xarьne dьkə).

ÇANGIR:—Run zь kolhozera ky hatjə, dьra-
wə, bawər məkə, çarpe ke ky dərva nəjli
vəşarti bə, zь bьrcibuna dьmьrьn.

ÇASBM:—(Bь əçebmajl). Cawa, cawa?

ÇANGIR:—(Dəste xyə dьhəzlnə). Ha, hu... mьң
hər cьl pəze xyə təv kolhoze nəkьrjə, spartjə
mərьve xyə, je gynde Şamirane, xyəj dьkьn,
nivi zь waңra, nivi zi zь mьnra...

ÇASBM:—(Xəbərə wi dьbьrə). Le hьkymat...

ÇANGIR: Hьkymat... Əw zi zь bona bərdəstie
kllərə (zь kən şunda), we roze hatьbun pəz
dьzmartьn, mьn pəz vəşart u hər tьşt ky-
ta bu, cu.

ÇASBM: Мьд net həjə bəhare vəgərɨm, bə vi
hall əm ɨkarɨn əburə xue bəkɨn.

ÇANGIR:—(Bərb Çasɨm dəzvɨrə). Tu bre mɨ-
ni, nə?

ÇASBM:—(Bə kən). Aqa u xulam bra? (Həpə-
ki şunda). Əm bezɨn bra.

ÇANGIR:—Çamero, brango, tu məje, je dənera-
zi bezə, bra nəjen, we bərcibuna qɨr bəbɨn,
xer u bərəkət te tynə.

ÇASBM:—Axɨr, le we cawa bə hale mə, əm
lə ve dəre nɨkarɨn əbur bəkɨn.

ÇANGIR:—Əze zə bona mala tə bə dəstl xue run,
pəner u goşt wərɨanɨm, sə dətərsi?

ÇASBM:—Hətə kɨnge?

ÇANGIR:—Əwə ldi, bə Japonra şər dəkə, qə
əva dəkarə bər Japon bə səkɨnə? (şəlbək hɨl-
tinə). Əva zi xueşta Gylea mə (vədxue, Çə-
sɨm vənaxue).

ÇASBM:—Məmo u Mirzə we roze hat bun, gə-
lə gɨlɨje qənç dəgotɨn.

ÇANGIR:—Məmo sədre kolxozejə, dəxue, əz zə
xuej dəkɨm. Kətxyre xəldejə.

ÇANGIR: (Məqiml). Bəhare əm ten, av u hə-
wa cije mə lazɨmɨn, mə bira wan kɨrjə.

ÇANGIR:—Çasɨm, Çasko, sovxoze həmu çl
zəft kɨrjə.

ÇASBM:—(Bъ һeяs) Әw jæk бь çarəkeva дьга-
wə, le pəze kolxoze?

ÇANGIR:—Зь doralle mala, wedətyr. пасьн.

ÇASBM:—Bawar nakьm.

ÇANGIR—Te wəri bьbi şvane soyxoze, tye dy-
сьd gram nan bьstini u bist roza çarəke şir
vəxyi (Gyle neziki Çasьm дьбə, тьştəki hedi-
ka zera дьbezə u mədəkyri ze dur дьkəvə).

ÇASBM:—Pak, pak, həla gələk wəxt həjə, əme
-həryн.

ÇANGIR:—Нь сь həjə?

ÇASBM:—Işəv klubeda kino həjə.

ÇANGIR:—Əz zi zəf runьştьm, əze bьсьm, сь-
bətyre əze disa wərym vakzale, əme xəbər
bьdyн (Зь çie xyə radьbə, sərə wi һьnəkt
dьgərə, sər һьşe xyəda te, xatьre xyə ze дь-
xyəzə u дьсə).

ÇASBM:—Disa wərə, wəxte ky teji bazer, beji.

ÇANGIR:—Həta ky vramə, əze bem (дьсə).

GYLE:—Çəndьmeda wərə (bərb Çasьm дьzvь-
rə) kəlbə.

ÇASBM:—Sərxyəş bu, vəxwarjə.

GYLE:—Sir nabə sev, be namusə.

ÇASBM:—(Bъ kəп) Әz сь бькьm, kyre aqə tə
bu.

GYLE:—Aqa rınd hıŝtın ha... Əz qurban həj-
rana hukymata Şewre bım.

ÇASBM:—Кътебе қа бѣдѣ тѣн, Рѣхан у хѣ-
валѣд тѣн је њѣха бен, хѣнѣки дѣрсе хуѣ
һин бѣбѣм, ѣм нѣхуѣнди ман, we мѣ зѣ
профѣфаге дѣринѣн (Sajuz), we roze nava ç-
vateda dərəq we jəkeda disa gotın.

(Gyle зѣ nava ster (нѣвѣна) dy dѣftѣra, кѣ-
тѣбѣке, қѣлѣмѣке дѣрдѣхѣ, дѣдѣ wi, Çasım gѣw-
rї tѣмѣз дѣкѣ, қaw-қaw кѣтебе вѣдѣкѣ u dѣst
бѣ ze нѣvisare дѣкѣ: Gyle zї tѣxtѣ tѣмѣз дѣ-
кѣ).

Şыкыле dyda

ÇASBM, GYLE, PŞTOKEŞE ѣwlın, je dyda,
je sısja.

ÇASBM: (Wѣxte ze нѣvisare, қѣлѣме дѣсте хуѣ-
да дѣгѣвѣсѣ, дѣнѣvisѣ u бѣ хуѣ-хуѣ) Дѣ
zarutleda ѣz һин нѣкѣрѣм, нѣха дѣсте тѣн
bѣrboqı bunѣ, ах padşa-padşa (dѣst бѣ хѣbata
хуѣ дѣкѣ, hedi-hedi dѣnge pırqѣ-pırqѣ mѣrѣva
nezik дѣбѣ, peştokеşе ѣwlın, je dyda, sısja
tenѣ hyndyr, зѣ çebe хуѣ кѣteba, dѣvtfѣra,
қѣлѣma дѣрдѣхѣн, neziki tѣxtѣ дѣбѣн, hѣv dѣv
дѣдѣн u hѣr kѣs çie хуѣda rudѣnin).

РЪШТОКЕШЕ 3-а:—(Зь сэр сэрэ Часымга
нъвисаре меzə дькə) Malades, ysa дьнъвисə,
qe ty дьбези zavedушcinə.

РЪШТОКЕШЕ сьсја:—На, хег, cawa ky nacal-
ник stansi.

РЪШТОКЕШЕ dyda:—Эгəг awa hin бə (бəрб Gy-
le дьzvьv) we зь Gyle дəст бкқшнə.

РЪШТОКЕШЕ 1-е – Дьбək Рьhane бьstинə (hə-
mu зi дькəпьн, Gyle бь məдəkьри nezikt
wan дьбə, дəсте хуə ь təxtə дьхə u бь
hers).

GYLE:—Мьн кьтəба 3wльн xлaskьr, gazeta „Rja
Təzə“ бь hesaji дьхуньм.

РЪШТОКЕШЕ 1-е:—Эге гьнд hatə бira мьн,
Часьм, тə зь боңа „Rja Təzə“ рəрə şandьн?

ЧАСЬМ:—Мьн şandjə u həma lro зi gazet
stənd.

РЪШТОКЕШЕ 3-а:—(Бь 'hirə-hirəkə şaji). Эз
зi hedl-hedl дьхуньм.

РЪШТОКЕШЕ 2-а: (Səbrnəkə) We roze əz бəг
diwer ruңьst bum, мьн gazet дьхуəнд, jək
hat дəрбаз бу, мьн ньheri, 3чəбmajl ma,
рьрс кьр: Эw cijə ty дьхуни? Мьн got gazeta
məjə, got: kьrmançijə, мьн got, бəлə, сэрə
хуə бьranl—reja хуəда cu...

GYLE:—(Ja ky cənd çara хуəст бу хəбəг бьда,

le nədbhəştın, nəhat bu seri). Həla səbr bə-
kən, le hun qə zanən, wəki Kallnin batrak
bujə.

РЪШТОКЕШЕ 3-a:—Jane сь, urьs batrak.

РЪШТОКЕШЕ 1-e:—Paşe сь dьхуəzi bezi.

РЪШТОКЕШЕ 2-a:—(Bь kənl), Qə tьşt, dьхуəzə
bezə zь batrak sədr.

РЪШТОКЕШЕ 3-a:—Mьn fətm kьr, zь batrake
kyrmaңça zi zəf u zəf rьştokəş.

GYLE:—Nəghizə Kallnin, we hьnəki pсuk bь-
minə.

РЪШТОЕЕШЕ 3-a:—Də pak, pak, awqasi zi
pəsne mьn mədьn, hьşe mьn we hərə, dy
zəvi u həla je kem zi dəst dьdə.

РЪШТОКЕШЕ 1-e:—Əm hərən gynd, Çasьm bь-
kьn sədre şewra gynd.

РЪШТОКЕШЕ 2-a:—Əz həma heşka Çangir
qəşьdim, xrabja gynd xəbər dьda, dьgot
vənəgərn, dьgot xələjə.

GYLE:—(Bь mərdanə). Çangir naхуəzə əm hə-
rn, əm zь qəwme wi nlnьn, kyre kulaka,
aqa kətnə kolxoze, dьхун, pьrəs dьkьn, dь-
dьzьn.

РЪШТОКЕШЕ 2-a:—Əw сь goşt u run bu wəki
dьfrot.

РЪШТОКЕШЕ 1-e:—Je dьzejə.

ÇASBM:—Rastə.

PBŞTOQEŞE 3-a:—Wəki əwə zi nəjnən, çawa əburkən e...

ÇASBM:—Bə pəştəkeşe ty təşt nəe seri, bə-hare əm sər həvda ben u hərən günd.

PBŞTOQEŞE 1-e:—Şvanti disa kətjə bire; bə-gər, gyr u ruvl...

GYLE:—(Xyə navra dəkə). Ava Ələgəze xyəşə, sar, le şir u qatəxe we...

PBŞTOQEŞE 2-a:—Çanglr u kulaked günd rənd dəхун.

PBŞTOQEŞE 3-a:—Əw bərdəstljə kllərə kolxo-ze zə ky aqinə?

GYLE:—Сь бькьн, nava gündda zə wı xyəndi-tır tynənə, qe tynəbujə.

ÇASBM:—Ləma zi əz dəbem hin bən, (dənge lənga te). Rəhan te, Gyle male hənəki sər həvda binə, əjbə, (Gyle təxtə tətəz dəkə, Rəhan bə ləz hyndyr dəkəvə, bəşəvə te—əşq, kətəb qəqəz bən pəcəngədə).

Şıkle sısja

ÇASBM, RYHAN, GYLE, RYŞTOKEŞE 1-e,
2-a, 3-a

RYHAN:—Sələm gəli həvala, iro dərəngi kətm, bə koma dənəra mən dərbaz dəkər, wan əz dərəngi xəstəm...

GYLE:—(Neziki we dərbə). Bə xer hati Ryhan çan (paşe hedkava) zə van sər məzəna aqəle mən nabərə (dərbənlən).

RYŞTOKEŞE 1-e:—Qənc dəkli ty dəst zə mə bəksini, tıştək ze dər rae.

RYHAN:—Mən mərv hazər kərənə, wəki bawarja je minani tə qə tynə bu...

ÇASBM:—(Bə dyl). Əme hin bən.

RYHAN:—Koma mənə dənə dərə „Rja Təzə“ dərbən.

ÇASBM:—Mə zi xyə rəjdare we nəvisiyyə, mə iro stənd (gazete stəndi nişani Ryhane dəkə).

RYHAN:—Wə qənc kərilyə, də sər həvda wərən, dərse dəst pe bəkən (həmu zi dora taxtə dərbən, kərb, təvdər u qələma hazər dəkən, hiyyə Ryhanenə). Hətə ky dəst pe kərbəna nəvisar u xyəndənə, əz cənd gəliyə dərəq dərərdare məji məzən Leninda bəzəm.

RYŞTOK. əwən:—(Xəbərə we dərbərə). Iro evəra

306-72

şine we kluba mæda bəbə, zə dərsa şunda
əm hərn, həvala Rəhan ty zi bə mərə wərə.
RƏHAN:—(Dəst pe dəkə). Dəh sal be Lenin,
əm bə reja wi kəşkəriwa peşda dəryn. Bur-
zuazia, mykədar lə şəş pare dənjaje, zə pa-
rəke hatyn rədkəryne, ysa zi həmu kətxyər.
Hukymata şewre qəwatə, ja nə altbunəje' ro-
zək we be, wəki həmu dənja zi we bəbə hy-
kymata şewre. Zə mərna Lenin şunda; sər-
kari lə fərqe kər Stəlin. Dərsa wə, nəvisar u
xuəndəna mə; kərynə wanə, əgər hun dəxyə-
zən dəha hykmata Lenin bəgryn, gərəke hin
bən:—Hin bə, hin bə, hin bə, je nəxyəndi zə
səjasətə dərə...

RƏŞTOKƏŞE 1-e: (Sərhyşe xyəda te) Tə kyta
kər, bezə, disa bezə.

RƏŞTOKƏŞE 2-a:—Əm iro nənvisəyn, dərəq
Leninda mərə gylkə.

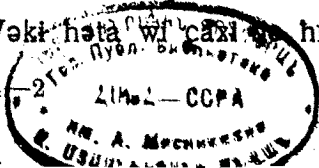
RƏŞTOKƏŞE 1-e:—Əwi əm zi aza kəryn?

RƏŞTOKƏŞE 2-a:—Həmu xəbatkar, kəsib, gyrç
zi, fəle zi, kyрманçi zi, urys zi.

RƏŞTOKƏŞE 3-a:—Əm həmu zi dəjndare winə.

RƏHAN:—Hukymata şewer nəva 17 salada, gə-
lək myləte nolani mə bələngaz zə tari taris-
təne dərxyst, nəvisar-xuəndəyn da wan.

ÇASYM:—(Wəki həta wi çaxi hys gyhdari lə

wan dьkьr) Dərəq Leninda sala zi mərə bezi xьlas nabə, iro hər qylc-bucaхе dьnjaeda, Lenin nava dьle hər palada u xəbatqarida həjə.

РЬНАН:—Мьна готьнə wəki dəh roza dərəqa Leninda dərse dərbаз бькьм, əz dəjna-гьм we jəke бь qədlьм. Əm dərbази ньvisar u хуəndьne бьбьп, Ҷасьм, бьхунə.

ҶАСЬМ:—(Мьqala бь nave „Lenin” бь dəngəki бьлнд dəst pe dьkə, дьхунə).

РЬНАН:—Əfəгьм, ньha zi ty бьхунə (рьštokeşe 1-era.)

РЬШТОКЕШЕ 1-е:—(Мьqala бь nave „Lenin,” дьхунə).

Рьһаң;—Zəf гьнд, ty zi sərəçəma we bezə (рьštokeşe 3-ara).

РЬШТОКЕШЕ 3-а:—(Мьqala бь nave “Lenin,” дьхунə).

РЬНАН:—Ньvisare хуə nişani тьп бькьп (Нəmu zi dəvtəre хуə dərdьхьп, dəvtьra vərdькьп, Рьһаң zi бь sьre wana mezə dьkə u rast dьkə). Əze dərса təzə бьдьм (Рьһаң мьqala бь nave „Lenin,” u „Oktjabьr,”-e дьхунə). Ҷасьм, dərса təzə бьхунə.

ҶАСЬМ:—(Дьхунə) Нəvala Рьһаң, тьштəki zi əm зь „Rja təzə,” бьхуньп.

РЪНАН:—Bәle әme bixunьn (gazete hьltinә, sәr gьška parәvәdьkә, Ҷasьm дәst бь хуәндьне дькә, мьqalәk бь пәve "Тьvdarәk дитьна сандьна бьhare").

РЪҢТОКЕҢЕ 1-е: Hәvala Рьhan, әme һәгьн гьнд, ть zi бь mәrә wәgә.

РЪНАН:—Wedәre mәгьve hazьr hәnә.

РЪҢТОКЕҢЕ 2-а:—Зь dy һәftija җundә әme һәгьн, әme бьghizьн сандьна бьhare.

РЪНАН:—(Әҗebmaj) Hun гьндда сандьне дькьн?

ҶASЬM:—Saled paҗьn mә дәst pe кьr bu, зь kәcәrlje qәtjanә, бь хуәлjера һатьнә гредан.

РЪҢТОКЕҢЕ 1-е; - (Бь kәnva) Мьртьби тьҗтәки хrabә.

РЪҢТОКЕҢЕ 2-а:—Әm dьsa дьpa peз хуәј дькьн, kәcәrle nakьн, mә дәst ze кьҗandja.

РЪНАН:—Hun тьҗтәки баҗ фькьринә, һәгьн бь хуәлjера wәгьн гьredан, бьбьн, kolxoz, дәwlәti бьбьн. Әz дьсьm, һәla бь se kәmara zi dәrsa мьнд һәјә. (кьteb, дәvtәre хуә бәгәv дькә, хатьre хуә зь wan дьхуәzә u дәрте, рәј cuji-na Рьhane mәгьv дьbe һәmu zi зь тьҗтәки aza дьбьн, һәmu zi зь җie хуә qьloz дьбьн, go-vәnde дьгьрьн, Gьle zi қаҗi nava govәnde

- дѣкѣн, бѣ шабуѣ дѣстѣрен у дѣлизѣн).
- РЪШТОКЕШЕ 1-е:—Gəll lawkno, əm hərgn klube, dərengə.
- РЪШТОКЕШЕ 2-а:—Əm hərgn, tə rɯnd anl bira mɯn (dəvtər, qələme xyə sər həvda tɯnə), zɯ cvate şunda hərgn mal, hesa bɯbɯn.
- ÇASBM:—Dəh vagon sev hatɯnə, əm gərəke sɯbe zu vala bɯkɯn.
- РЪШТОКЕШЕ 3-а:—Wərgn, vaŋ roza əm cənd mərgva vərəkɯn gɯnd, bɯnerɯn sɯka sɯ həjə, sɯ tɯnə.
- РЪШТОКЕШЕ 3-а:—Əm zɯ bona sɯ hərgn, naməke bɯdɯn nɯvisare, bɯşɯnɯn sər nave sədre kolxoze, Məməra, we be vra, we həmuja zi bərəv bɯkə u hərtɯştɯ qɯsəkə.
- ÇASBM:—Aqɯle mɯnda rudɯdɯ.
- GYLE:—Əze name bɯnɯvisɯm.
- РЪШТОКЕШЕ 1-е:—Zəf rɯnd, tɯ bɯnɯvisə, əm hərgn, dərengə.
- ÇASBM:—Gyle, də zu bɯkə, əm hərgn.
- GYLE:—Əze zɯ klube paket u kaqəze rɯnd dəstɯm, əze Məməra naməkə ysa bɯnɯvisɯm, wəki...
- ÇASBM:—(Sola pə dɯkə, kɯrase xyə dɯgyherə, pore xyə şədkə) Həvalno, əm hərgn (həmu zi dɯsɯn),

Р Э Р Д Э

ǒmǎle dyda

Mala Bǎkǎrda: odǎ sǎr tǎwledanǎ, buqari ortedanǎ, bǎ sǎkujǎ, sǎr sǎkue kylav u lop raxǎstina, cǎnd hǎb zi balgi. Kǎylǎk zorda dǎnerǎ. Pe rǎrc-pale ǘasǎm zi xǎmla xeni dǎkarǎn bǎ-dǎn, le form gǎrǎke gyhasti bǎ. Bǎkǎr xuǎ da-jǎ pie odǎ, runǎstǎ, ǘǎvqǎlun destda, kǎnǘe pǎ-ryti lenǎ, cǎve wi pak nabinǎn.

ǘǎkǎle ǎwǎn

TEMUR, BǎKǎR, ǘANGIR, SǎMKO

BǎKǎR:—(Ruǎe xuǎ mǎz dǎdǎ, sǎfǎte wi bǎ hers dǎxyenǎ, bǎ dǎnge bǎlǎnd). Gǎlid kǎcked kǎran, gǎlid cǎwrǎked sa, nǎ mǎn got agrǎki wǎrinǎn, ǘǎqare bǎkǘinǎm, sǎ ǎǘeb hatǎ sǎre wǎ, of, sǎd hǎjǎf.· Nurgǎta mǎz-na sawa zǎ ortǎ hǎlat (Derida zǎnǎk ǘahǎlte, kǎrkute (picke) vedǎxǎ, neziki ǘǎvqǎlune dǎkǎ, Bǎkǎr dy se ǘara du hǎǘǎm dǎkǎ, dǎste xuǎ dǎlǎrytinǎ, dare dǎste xuǎ hǎldǎdǎ, dǎxuǎzǎ lexǎ, zǎnǎk bǎ tǎhǎrǎki ze xǎlas dǎbǎ,

dьrəvə). Həta ky Bəq̄ri saqə, we ja xyə bь-
kə (Dənge lьnɡa te, Temur te hyndyr, gava
ky Bəq̄re hersbuji dьbinə, bь fəsal nezik dь-
bə, təq̄min dьkə, ky jək hatə hyndyr u əw zi
neziki wi dьbə, le nьzanə kijə, fəsal xyə dь-
də aliki u bь dənge nərm) Kərəmkə, sər cə-
van, sər səran.

TEMUR:—(Şьvqəlunde tьzi dьkə) Səlam Bəq̄r,
əw cь həwalə?

BƏQ̄R:—Lo xyde zь tə razi bə, mьn zi tьre
sə u kəlbə gynd hatьn hyndyr...

TEMUR:—(Neziki Bəq̄r dьbə, hedika) kəlb
har buqə, əgər ve zьvьstane bьhəlyьn, bьhare
ida əw naen zəfte, kolxoz we zedə bə, əme
idi ynda bьbьn, həryьn.

BƏQ̄R:—Əz həta mьryьna xyə gərəkə vəzenьm.
Əze weran, tarm-tax bьkьm, sawa ky je mьn
kьryьn.

TEMUR:—Nive pьrre nava van rozada hatьnə
gyhastьne, dьxyzьn bьbьn kolxozvan.

BƏQ̄R:—Əre, qə zь Tьflise cь xəbər həjə?

TEMUR:—Çasьm namə şandjə, vana zi ve də-
re bь reja fьrqe pьrs daninə, wəki wi binьn
gynd. Axьr əw zi bu fьrqəvan idi. Həla ze-
də, sədьre şewra gynd dьxyəzьn dərxьn, Ça-
so binьn, bьkьne.

ВӘҚЫР: — (Рује хуә мьз дьдә) Оһо, don кәтә сьге.

ТЕМУР: — Је ку Тьфлиседань, Часьм бь хуәра тинә, һьш бә, мәгьв ten (Чангир те һундыр, carnьkale хуә meзә дька, дьнерә ку кәсе хәриб тунә).

ЧАНГИР: — Сәләм алекьм (һьнәки һесабунә ҫунда) сәјбсане ван комсомола ноғлани сәе не-сире блн дькьн.

ВӘҚЫР: — Әwana haze һәбу, ty hati лһа.

ЧАНГИР: — Мьн әw бь төһәрәки зь сәре ху гәдкьрьн (Qәvшә рәрә зь ҫеба хуә дәрдыхә, дьрези Вәкьр дькә). Әва zi drave рәзе тәнә, һәсаб бькә, 400 манатә.

ВӘҚЫР: — (Pәра һьлтинә, нә һәсабкьри дькә ҫеба блшмерте хуә, дәсте хуә ль һәв мьздьдә) Әме диса әбур бькьн, јеку сәре хуә дьдьн сәре мә, ҫьхуле wani хьрабә (дькәнә).

ТЕМУР: — (Сәре хуә дьһәзлнә) Hәтә kolhoz һәјә, әмә vesјajnә, һасьләт рынд hat, 10—15 әрзе тәзә һәнә.

ВӘҚЫР: — Lo сьра бь дәсти мә ninә, әме ysa һылшлньн...

ТЕМУР: — Тьштәк кәтјә ақьле мьн, бәри готьне, wәгьн әм sond бьхун, wәкi һәја roza qia-mәte бь һәвра нәјартie нәкьн.

ВӘҚЫР:—Әз һазырым.

ҘАҢГИР:—Кі зь мә ван ғыла дәрхә, сыра ван
бәжан кә, дәве хуә бьгыһерә, зь сьл-сьләтәке
һәта ја дьне қоқе ле бьқәлиньн.

ҘЕМУР:—Сәдыре колхозе—Мәмо гәрәке бь-
кузын.

ҘАҢГИР:—О әв форма кәвнә.

ВӘҚЫР:—Ләде гиһе бьшәwtиньн.

ҘАҢГИР:—Тә ку сәдыр кушт, јәкі дьне ве бе.
зәф-зәф ве зь нәһје јәкі вәрекьн, тә ку lod
шәwtандьн, һукуmate ве аrikarie бьде!

ҘЕМУР:—Ле сәва бькьн?

ҘАҢГИР:—Goma pez тәзә бьшәwtиньн.

ВӘҚЫР:—(Навбьрие дьдә хәбәра wi). Тьштәки
башә, рәз зи һуңдырданә.

ҘЕМУР:—Зь мә һәрсека кі карә бьшәwtинә?

ҘАҢГИР:—Qә ty кәс, шьхул гәрәке ьса тәшкл
бә, wәкі һәма бь дәстл колхозвана бә.

ВӘҚЫР:—Wi шьхули әзе биньм серl, изьде бь-
дьн тьн, әзе бькьм, һәма бь дәстл Сьmko
әзе биньм серl. Вәра һәјфа хәле һлине.

ҘЕМУР:—Тә әв јәк баш got, дә әм рабьн,
һәргьн (Тьвдарәк дькьн дәркәвьн дәрва, зь
дәрва гәзи дькьн: Ҙангир, Ҙангиго, диса гәзи
дькьн: Ҙангир, Olo Ҙангиго).

ҘАҢГИР:—Мәмојә (һьнәкі сәбьр дькә, пахуә-

zə çabe bədə, dısa gazi dəkəne. Oro, Çangir,
Çangir) Vramə, vra, hatəm.

Şəkylə dyda

MƏMO, SUKO, ÇANGIR, TEMUR, BƏQR,
PAŞE GYNDIE ƏWLƏN.

MƏMO:—(Tə hyndyr, jəko jək həmuja zi dən-
nerə, Bəqr zə çije xyə radbə, bə dəsti xyə
çie runştandəne nişan dəde, Məmo bə hers).
Çangir, əvə dy səhətə lə tə dəgərəm, ançax
mə ty diti, le tışte ha dəbə.

ÇANGIR:—Bəqr zə „Rostəme Zal„ şaxək d-
got...

BƏQR:—Məmo, əgər nəhataji, həta sibe kyta
nədbu.

TEMUR:—(Jale Suko dənərə, gəvə təzə diti)
Kərəmkə, hylkış zor.

BƏQR:—Məmo ançax sale çarəke lənge xyə
datini vi qariji, dyle tə sə dxyəzə, əz zə tə-
ra binəm.

MƏMO:—(Dəkənə) Mə sə lə dor wə hıştə, wəki
bini.

TEMUR:—Dəvə kb kət, poste we barə.

BƏQR:—(Dəste xyə mız dədə) Hünə xyəş

бын, һына нан һунә бьдын, әз зи we бьхум,
һәта кы гәвәр дьбым.

МӘМО:—(Бәрб Ҙангир дьзвьрә). Дьһ еваре
ты зь Тьһлисе вәгәрҗәһи, һәта нанга ты кыда
мыне бу буји? нахуенҗи (дәнге хуә бьһнд
дькә) пәҗабдариа аwhа гә дьбә...

СУКО:—(Хуә ортера дькә) Әwi әм дитьнә, зь
қәһсия мә, уса дькә.

МӘМО:—Ты бь моләта дь роза суйи, зь бо
қәпҗкьрһна сәве хуә, ле пенҗ роза дәрәңги
кәтл, пька зи најел сәр хәбате.

ҘАНГИР:—Lo сәһьма сәве мын, сьхул ма.

МӘМО:—(Сәре хуә дьбә, тинә) Гьһи гьһиштьнә
мын, әз сьхуле тә заньм.

ВӘҚЬР:—(Qytja ttune neziki Mәmo дькә) Қә-
рәткә бьресә, ttunәк мыһаһимә, (һьнәки сәбр
дькә) сәве Ҙангирә хәрәһн.

МӘМО:—(Бь hers) Јәк зи сәве тә.

ВӘҚЬР:—Je мын кор һунә,

МӘМО:—Ҙангир зь зь сәраба Қаҗете дәст на-
кьһинә, we кор бьбә, (зь сие хуә радбә,
дьхуәзә һәрә),

ВӘҚЬР:—Сәбр бькә, әм бь һәвҗа парл
нан бьхуәп.

МӘМО:—Сәре мын нав қәләбальқеданә (дьзвь-
рә јале Ҙангир) Ҙангир әм һәрһн, мын зь кә-

lære tyst dajə dərxystryce, əm hərbn bynyvisə.
(Zь kyləka xeni jək zь zorda dьnerə u dьkə
qirin: Məmo, Məmo, mərbv zь nəhje hatьnə-
həspa kyda, bьbьm).

MƏMO.—Təwla kolxoze zorin.

(Disa dьkьn gazi, gihe əm zь ky bьbьn).

MƏMO:—Zь loda peuk, bьkşinьn, bьdьn, le
pəra bьstlьn (Disa dьkьn gazi: Jeky hatьnə cu-
nə kansilərə, Məmo, hivja tənə)

MƏMO:—Hatьm, hatьm (Dьcə, zь Məmo şunda
Çangir, Suko, Temur zi dərten, Vəqьr zь çije
xyə radbə, sər cimra dərbaz dьbə, dьşka və-
re dьkə, hьnəki dьsəkьnə, gyhdari dьkə, zь
we şunda te sər çije xyə, şьvqəluna xyə tьzi
dьkə u gazi dьkə) Adьr wərinьn, şьvqəluna
xyə gəşkьm (zьnəkə çahьl te hyndyr, spicke
vedьkə, nəziki şьvqəlune dьkə. Bь dьləki he-
sa şьvqəlune dьkşinə, du həçam dьkə, qylar
qylar sər xyəda wəldьgərinə, hьnəki dьfьkьrə
u nьşkeva).

BƏQЬR:—Tye həri Sьmko bьbini u gazike bь-
la be çəm mьn (zьnьk bь səre xyə nişan-
dьkə) ty kəs byla nəbьhen (zьnьk dьcə, Vəqьr
dьkəvə nava mьtala, tьzbija hьltinə, wana bь
çot-çot dьkşinə u nərm kьlamake dəst pe dьkə,

gərm dьbə, hedi-hedi dənge хуə bьbьnd dь-
kə).

Ѕькыле сьсја

ВƏҚЫР u СЬМКO

СЬМКO:—(Dəri hedikava vədьbə, Bəқыr кьрт
кьлама хуə dьbьrə, Сьmko бь fəsal neziki wi
dьbə, sərə хуə həta ərde bəzər dьkə) Sələm
aleкьm хале Bəқыr, сь qəwmije, херə.

ВƏҚЫР:—(Bəşəvəte, dəste хуə mьz dьdə, җi-
nişan dьde, ky be bal wi runi) Tyi хуəş bi,
ѕькьr херə, Сьmko җан.

СЬМКO:—Хале Bəқыr, bezə ська сь həjə, wəx-
te drungejə, dərəngi dьkəvьm.

ВƏҚЫР:—Bəle, tye həri (qytja ttune зь җeba
хуə dərdьxə u drezi Сьmko dьkə). Ttүdək
mьlahimə, бьресə.

СЬМКO:—Хале Bəқыr, də bezə, ська сь həjə,
nьha qəjdə-qanun kəlxozeda zəf bərkьbunə.

ВƏҚЫР:—Bəle, bərk, le əgər zəf бькəлə, we бь
təqə.

СЬМКO:—Əre, əw jək ysanə, we бьtəqə.

ВƏҚЫР:—(Хəbara wi dьbьrə) Mьn zi həma əw
jək dьgot, je бьtəqə.

СЬМКO:—Ах roke бьtəqja.

ВӘҚЫР.—Мын зі әw jæk qьsәdькьr, je bьtәqә,...
le gәrәke bьdьn tәqandьne.

СЫМКО:—Ңьһа qәjdә-qanune kolaoze çi warә,
һьndьk mabu әz bьqәwrandama, әw zi bona
çarәke dәрәngi ехьstьna аlyfe pez.

ВӘҚЫР:—Мын бьһistjә, әz dьbem bәlki ty
dәр-ехьstьnә.

СЫМКО:—(Тәvihәv dьbә) Сьсах, сь wәxti, ohо,
сь dьbezi, әzi бь mal kylfәt ynda мә.

ВӘҚЫР:—Dyh, çvata yzәke dәriçьrtida.

СЫМКО:—Dәriçьrti... le tә cawa sәh кьr?

ВӘҚЫР:—Сьqa zi çьrti бә, әz nabьhem,...
(dәste хуә ыь рьшта Сьmko dьхә) мәтьrsә,
һәta ky һәмә, ty ynda nabi (һьnәki зь sә-
brкьrne şunda). Ynda nabi (зь çeba хуә qәf-
шә рәre қаqәz dәrdьхә, drezi Сьmko dькә).

СЫМКО:—(Pәra dьnerә, Вәкьr meze dькә,
әwыl пахуәzә һьldә). Pәra сьrә dьdi?

ВӘҚЫР:—Һьldә, хale tә мә, бьbә хәгç бькә,
мә тьrsә.

СЫМКО:—Әze зь кә бьтьrsьm (pәra һьltinә, бь
ләz dькә çeba хуә, dьһa neziki Вәкьr dьbә)
Bezә, әz хylame tә мә, dәste tә radmусьm,
сь dьхуәzi bezә, әze бьqәdinьm.

ВӘҚЫР:—Сьmko, ça бьnerә, әw кijә te (Сьm-
ko зь çije хуә radbә, neziki deri dьbә, dәri

vədbə, gyndik te hyndyr).

GYNDJE 1-e:—Bəqır, şewra gyndda gazi tə dьkьn: zu bьkə, dəwsa xərc avaje tə dьfro-şьn, də əz cum, zu wərə (dьcə).

BƏQЫR:—(Zь çie xуə radbə, bьn poze xуəda dьkə gьnə-gьn, şьvqəlune zь bəg rьştа xуə dərdьxə, tьzi dьkə) Əwə kemə, kəlbed kəlba malə kal bava zi dьxуəzьn zь dəste mьn bьgrьn.

ŞЫMKO:—Mə xəjdə, xуəde vana tьnənə, kafь-гьn.

BƏQЫR:—Şьmko, zь tə cь vəşerьm, həta ky kolxoz həjə...

ŞЫMKO:—(Xəbərə wi dьbьrə u zedə dьkə) Ro-za mə tьnə.

BƏQЫR:—(Bь ruvitl) Mьn zi əw jək dьgot...

ŞЫMKO:—Le əm sawa bьkьn, iro əz dərxьs-тьm, sьbe zi Qərəm, Xəmo, e, əw bь xуə we bьmьnьm, kommunist idi.

BƏQЫR:—Bezə qəbiļa Məmo dьmьnə, idi.

ŞЫMKO:—Rastə zi, həjfa xуə hьltinə.

BƏQЫR:—Ty zi fəqir məmьnə, ja xуə bьkə. Əz zi we jəke dьbem.

ŞЫMKO:—Axьr sawa bьkьm, əz tənemə.

BƏQЫR:—Əz bь tərəmə, əz rьşt tə səkьnime, sawa ky dьbezьm, ty ysa bьkə.

СЫМКО:—(Бъ ашқ, сәрхыәда те) Әз хыламе тә мә, сь һыкум бькі, әзе бһһһм сері.

ВӘҚЫР:—Nabezi ty qul u bәnda (дһһа бь мәр-
данә) ty qulbәndi, wәxte ky lazьm бә әзе
тәра безьм.

СЫМКО: - (Зь гәләкі фькьрбуне ҫунда) Мәмо
һәјфа хале хуә һытинә, ky бь дәстһ bre мьн
һатә куҫтып... Вәле усанә...

ВӘҚЫР:—Мьн зһ әw јәк дьгот, зь bonә we
јәке мьн гәзи тә кьр.

СЫМКО:—Wәki усанә, ҫьхүл уса дәст pe бујә,
әре?

ВӘҚЫР:—Le тәзә сері дькәви, һәма bonә we
јәке зһ мьн гәзи тә кьр.

СЫМКО:—Дә әзе сум, дьвәк бькәвьп navә
ҫьк-ҫәјҫә.

ВӘҚЫР:—Idә vlali нәји, wәxte ky lazьm bi, әзе
гәзи тә бькьм.

СЫМКО:—Ty сь ky bezi әзе бьдәдһһм, Мә-
мо һәјфа һытинә...

ВӘҚЫР: Мьн зһ әw јәк дьхуәст бьгота.

(Сьмко дьсә, Вәкьр һазьр дьбә ky һәгә
ҫewra гүнд, бьп роze хуәда серадьдә, дькә
гьпә-гьп, бь һers сарьха pe дькә, зь сәг
ханһа дәнгәкһ дьбһе, бәззор дьнерә, дәнгәк:
Вәкьр, oro Вәкьро, авәје тә, kadһna тә фротьп,

zu bьkə, dəngəki dьne:—Olo Bəqьr, avaje tə u kadin bь 1200 manati frotyн, kolxoze hьlda).

ВƏҚЬR:—Хуəde зь belə wəra be, ida сьма ben, hərən bezne, сь дьхуəзын бьла бькьн, ida naem, агьre ha дьбə, 800 manet хəгчə kulturae кьфш кьрнə, нькагьт бьдьт, пava dyh məhada хəгч be u mala бь bist həzəra u kadine бьfroшьн (drane хуə дьсиркинə, si-qin бь drane wl дькəvə) сь дьхуəзын бьла бькьн (te qylce хуə, шьvqəlbune бь ləz дьк-шнə, дькəvə nava мьтала, Temur te hyndyr, dəri гьnd dadьdə, зь dənge derl Bəqьr hьш- jar дьбə).

TEMUR:—(Bь dəngəki бьльnd шкəsti) Tə bhist?

ВƏҚЬR:—Сь?

TEMUR:—(Dəste хуə ль coke хуə дьхə). Isafa ha zl дьбə, kadin u avaje tə бь 1200 manati frotyн.

ВƏҚЬR:—Mə бьhist.

TEMUR:—Frotyн.

ВƏҚЬR:—Кə we nezik бьбja.

TEMUR:—Кl? (axək kur дькшнə) kolxoze stənd, 1200 manet.

ВƏҚЬR:—Kyta bu.

TEMUR:—Le sawa, сьbe we tə зь male dəгхьн

BƏQYR:—Əze pəra bədyəm, aza bəbyəm,

TEMUR:—Frotyn, cun, jəkə, tə iro da, səbe
we disa zə tə bəstipyn.

BƏQYR: (Zə gələk kərbune şunda) çie dnye
male kulaka zuda frotynə, ja mə həta nəha
kaş dəkəryn.

TEMUR:—Zəf mə fəkyə, we ysa zi bəkyrana
(zə gələk kərbune şunda), əw şxyul sawa
bu.

BƏQYR:—Hər təşt hazyrə. Sətko we bəkə, sə-
sax ky əm bəxyəzən. (Çangir bə ləz te hyn-
dyr, təvhənbujl).

ÇANGIR:—Hun sərunəştynə, sə dəfəkyryn. Myn
bə dəsti Məmo zə kolxoze dərdəxyn, əz də-
tərsym ker bym zi.

BƏQYR:—Myn əw jək zuda zan bu, səbe zi
we tə wərymi həsab bəkyən.

ÇANGIR:—Mala tə şyntəri.

BƏQYR:—Hər təşt roda cu, əva təwla zi bəra
hərə.

TEMUR:—(Bə mərd). Əgər şəvəkə məçale bə,
bə dəsti Sətko mə gom bə şəwtandəna.

BƏQYR:—(Dəste xyə məz dədə). Hər təşt ky-
tabujə.

TEMUR:—Kolxozyanə, əw jək zi pəkə.

ÇANGIR:—Əze we roze hərmə nəhje.

ВӘҚЫР:—Әу ақыләкі ғындә, қә кәс шыке на-
бә.

ТЕМУР:—Әз зі сьбедә we тәv kolhozvana бьм,
ida ty шык- шайша набын.

ВӘҚЫР:—Әз зі we dy-se roza бәредә хуә нә-
хуәш бавезьм, бькәвьм қи. Әу жәк кy ғынд
дәрбаз бу, әгәр kolhoz нә тәқја, ida se car
sala дәрәқ weda ty хәбәрдан набә.

ҶАНГИР:—Дә рабын, әм һәғын. Сь дькьн, zu
бьдьн кьрне, іro, сьбе, Ҷасьм бь һәвалә хуә-
ба we бен, wі сәхi ida ty тьшт нае сері.

ТЕМУР:—Ҷасьм бь хуәра 10—12 lawknә ysa
tinә ky kolhoz we ysa be qәwin кьрне... (Зь
гәләк фькьрбунә ҫунда), әгәр әм нькар бьн
бьшәwtиньн. О...

ВӘҚЫР:—Дә һәғын бь фәсал u hesa шыхуле хуә
бькьн, һәлә әз сақьм. (Һәму зі радьн,
бәрә-бәрә дәр ten, Вәқыр бь wanra дәрте һә-
та бәр дері, сәр кьрсіе сим rudьни, pala хуә
дьдә diwer) jane әме vi ғындida бьн іғын,
jan зі Мәмо u kolhoz. *

Р Ә Р Д Ә

Émøle sɔsja

Kansia (nɔvɔsarxana) kolxoze, xɛɛ zɔ we nɔvɔsarxana ɟewra gyndə zɪ, disa minani odəkə gyndə, sɔ ky nava émøle dydada hatə xəbate, se tɛxtə pɛuk daninə sər cima, cənd runɔstək, ɪ diwara ɟɔkɪle sərkarə lexɔstɔnə, ysa zɪ plakat, lozung, çədvøle (navniɟe) çyda-çyda u je majɪn. Rəx diwara runɔstəke drez daninə, zɔ alie raste pəncərə həjə.

ɟɔkɪle éwɪɪn

ÉVDO, MƏMO, GYNDIE 1-e, CƏND GYNDI
KOLXOZVAN ZI TƏV WAN HƏNƏ

MƏMO:—(Rəx tɛxtə runɔstɪjə, həsaba dɔkə, həj hers dɔbə, paɟe bərə-bərə ɟa dɔbə, alije gɪndiki dɔzvɔrə), Zɔ hasɔləte, hər kolxozvanək zɔ bo həqe hər rozəke we dəh kilo gəɪnɪm, 4 kilo çəh, 210 gram run, 400 gram pəner, 11 kilo giha, 50 gram hri u je majɪn bɔstɪnə.

GYNDIE 1-e:—Xen zɪ həmu dəjne hykymate.

MƏMO:—Həmu zi mə wəxteda spartjə u həla zedə spartjə (gyndi neziki Məmo дьбьн, dora wi дьцьвьн).

GYNDI—Сьqa pərə?

MƏMO:—Həqe roze 2 m. 80 k.

GYNDIK:—Sala isalin lawьk baş дьхəbtin, ila-
hım komsomolist.

MƏMO:—Le wəki komsomol nəxəbtə, ida bona ke əm ce дькьн (paşe sərə xyə bь kybari hь-
дььrə) sala dəwləməntbunejə...

GYNDIK;—Mə Zьvьstane zəf çəfa kьşand.

GYNDIE 1-e:—Be çəfabune qə tьşt дьbə.

GYNDIK:—Hykymate zi baş all mə kьr.

GYNDIE 2-a—Wəxte padşe, daşnəka buja, də-
wlətie gynd we əm lap бьхуərana.

GYNDIE 1-e:—Sala 1919-a мьн зь Ibrahim aqja 2 put çəh hьlda bu, мьн u kyre xyə car sala şvanti кьrьн, həla əm зь dəjna daw-
nəşjan.

MƏMO:—Rastə, hykymate ariqari da, mə zi wə-
xte bedəra vəgərand (Qalməqal зь dərva te,
həmu zi дьнерьн, Əvdo te hyndyr, зь dəste
Сьmko gьrtjə, kaşl kansie дькə).

ƏVDO:—Məmo, bavo, tьşte ha naqəwmə, də-
bare wəxteda padə pez, дьхуəzə mie avьs
bьdə qьrkьrne.

GUNDIK:—Pəz kətjə dest, qədre wan pьzanə.

GUNDIE 1-e—(Хəбəra wi dьbьrə) Əvi bь qəwri-
пьп, je ysa пькарьп бьбьп kolhozvan.

MƏGO:—Əz dyh lь gome bum, mi je avьs nava
pəjnda məxəl ten, brigada Şəkyr pak gome
nadə zahakьrьne.

GUNDIK:—Əz kolhozvan пиньм, le əze bezьм,
ky brigada Şəkyr awqa gihe dьdə pez, wəki
nive we te derskьrьne.

ƏVDO:—Xer, gьhia пьha hьпəki haləki pakdanə.

MƏMO:(Bь hersbujl) Cь vədşeri, пьha əze hə-
rьm drungьп, zь wedəre 10 put gihe ders bu,
pəpəsbujl bərəv kьm.

GUNDIE 1-e:—Sala par zь bira wan cujə.

GUNDI:—Putə kae bь bь 20 manetl dьfrotьп.

MƏMO:—Əm rast bezьп, хуəjkьrьna pez nava
kolxoza məda, хen zь brigada kolxoze dər-
bdar, pak ninə.

ƏVDO:—Hərtьm zi mə dьgьveşi, həla kolxoze
dьne mezəke.

MƏMO:—Cьra cəve tə təne xrabja kolxoza dь-
binə, ça həla hərə Qьrмьzlue, bьцerə pez
cawa хуəj dьkьп.

GUNDIE 1-e:—Cьra dьcl dur, ça pəze brigada
Şəmo, zi mezə bьkьп u ja Şəkyr zi mezə
kьп.

GYNDI:—Brigada Şəmo dərbdarə, cənd komso-
mole baş lə we hənə, əwana dənja ke hezə-
nə.

MƏMO:—Də pak, pak, nava komsomolada zı
je lodr hənə.

GYNDI:—Ныбат ку, мэрв гэрэке сэрт бə.

MƏMO:—Dajnə nava çvate, cənd həva bə gь-
veşə, zь hədroza bьbьrə. bьdə sude, əgər sər
hьşə xуəda nəhatьn, zь kolxoze bьdə qəwran-
dьne

ƏVDO:—Le əm vl Şьmkoi cawa bьkьn, mər-
vəki batrakə, 10 sal təmat pəze xəlqə xуəj-
kьrjə, nəha zı pəze xуəji male bьrci dьhelə.
(Rudini, pratakole dьnьvisə, Şьmko bьn poze
xуəda dьkə pьntə-pьnt).

GYNDI:—Əm cawa bьkьn, ləzr cawa bьkьn
wəki batrake 20 salanə.

GYNDIE 1-e:—Тьме дьсə mala Вəкьr, dьхуəzə
bьbə zave wl,

MƏMO:—Le pəzi xуəji male minani ronkja ə-
ve xуə xуəj dьkə.

GYNDI:—Je arьzaji (gьşk dьkənьn).

GYNDIE 1-e:—Kolxozyan arьzi ninə.

GYNDIE 2: Əw zı arьzjə, cawa?..

ƏVDO:—(Lə pəj hazьrbuna pratakole, sərə xуə
hьldьbьrə) Əgər brigad pəze xуə rьnd xуəj bьkə,

bərx tələf nəbən, giha u dəbra wana ders nəbə,
rozhaq we bə dəh sələfi zedə bəbə.

MƏMO:—(Jeky kətbu nava mətala, sər zmaroq
həsab dəkər, jale Əvdo dənerə), Əvdo, Əvdo,
kolhoz we bəhare 160 hektari bədə sandəne,
le gundie təkmalə tənə 100 hektari.

GUNDIE 1-e;—(Bə şabuna dərəqəsa, bə laqrdi
dəste xyə lə rəšta Məmo dəxə). Əm sawa
hini sandəne bun, bərə bə bərferə əm dəsinə
zozaqə u bərferə dadgərjan gund.

GUNDIK: (Xəbəra wı dəbərə) Əm nəha zi dəsyn:

ƏVDO;—Əm idi ho kəcər nınən, bə xyəljera
hatənə gredan, sandəne dəkən, minə mərəva
əbura xyə dəkən.

MƏMO:—Əre, bira mən te, ky umre mə minə
ni sə bu, hərtəm kəcəri, hərtəm kon...

GUNDIE 1-e:—Nəha male mə hənə, məktəba
mə həjə, mala xyəndəne həjə, tətəzaji
həjə.

GUNDIK:—(Xəbəra wı dəbərə) Axr əm nəha zi
dəsyn (həmu zi dəkənən).

GUNDIE 1-a:—Xərfo, nəha zi pez dəbyn eije,
şvan, pəzdoş, zavoda pəner, dərguşxanə, disa
dəsyn, le je dəne gundda sandəne dəkən, bərəv
dikən, bedəra dəkən.

GUNDI:—(şaşbuji) E əre.

MƏMO:—Əm idi kəcər nınən (hənəki dəsəkənə)

- əm pərskci nɪnɪn, tə hələ he fəm nəkɪrjə.
- GYNDI:—Bəle, bəle, həmə həzə mɪn fəmkɪr.
- MƏMO:—Rastə, zɪ gunde mə 28 mal hələ he
bɪ kɔcərɪə əbura xʉə dɪkɪn.
- GYNDIE 1-e:—Zɪ bona we jəke zɪ çɪ ware mə
tɪnə, sawa ky kɔcər u kɔcər.
- ƏVDO:—Əw zɪ je fəm bɪkɪn (nɪʃkəva tɪʃtək te
bɪrə) əre, mɪn zanbu, tɪʃtəki əze bezɪm, əre,
sədre ʃəwra gunde mə kane, nəxuənə.
- GYNDIE 1-e:—Cɪ qəwmljə, taqə zɔrɪn bu,
dɪxuəzi gazi kɪme
- GYNDI:—Əva emanəkə, cu mala Bəkɪr.
- ƏVDO:—(Bɪ dəngəki nɪmz) Xɪnamɪe təzənə, je
bɪ həv ʃabɪn.
- GYNDIE 1-e:—Kɔlxoze avajə Bəkɪr kɪrɪ, zɪ
dɪlə wɪ xun dɪnɪrɪtə (həmu zɪ dɪkəpɪn).
- MƏMO:(Xəbərə wɪ dɪbɪrə) Kɪrɪna avajəd wɪ u
təstɪqkɪrɪna we zɪ alljə nəhɪçrakome, qəw-
randɪna Bəkɪr, əme hɪnəki frə bɪ bɪn, çɪe rez
zɪ we fɪrə bə.
- GYNDIE 1-e:—Zɪ dəste wɪ we hərə, əgər tɪʃtə-
ki ysa bɪkə.
- ƏVDO:—Bɪ listɪke we bɪbə, roze majɪna sə-
dɪrtɪa wɪ lɪ sər həsabanə, zɪ ky həbə, zɪ
Tɪflɪse we ben, sədrəki baş zɪ nəva wən dɪ-
kərɪn bɪbzerɪn.

GYNDI:—Çasým nîne, a ez bь hәjrana wî mә.
(gyndik bь læz te hyndyr, lь pәj wî zî cәnde
dьne Әvdo, Mәmo, hьla wәгьп, wәгьп mezә
bькьп, сьqa mәгьv bь bәjraq neziki gynd dьbьп...
(disa cәnd gyndi ten, zaronge çahьl zî dьхурь-
сьп hyndyr). bь bәjraqa ten. (Nьvisarxaneda
hәr tьšt tәv hәv dьbә) Hәvaled mә зь Tьflise
ten.

GYNDI:—Cawa qьsә dькьп, tә ky nave kәlb
hьlda, dar hьldә dәste хуә.

MӘMO:—Әvdo dә banzdә, kolhozvana bьсьvi-
nә, komsomola, şagьrta...

GYNDIE 1-e:—(Bәjraqe зь qylce nьvisarxane
dәrdьхә) Bь bәjraq әm hәгьп peşja wan.

(Dәrva dәnge qarabalьхе dьha zedә dьbә,
зьп, zaro dьсьvьп, dәnge gazia te) Bь mal-
ava ten, hәvaled mә ten, bred mә hatьп (nava
nьvisarxaneda, dәrva mәгьv dьha u dьha zedә
dьbьп, re tьпә gьşk sәr hәvra dьсьп, hәrdәr
dьhәzә, Әvdo u Mәmo læz læz dәrtенә dәrva
u tenә hyndyr, tәmija dьdьп, hyndyrda zî u
dәrva zî şajә, kәnә, zyrnә le dьхә, govәnde
dьгьгьп, jeky tәzә ten nezik dьbьп, gazi) urra...
хуәşbә kolxoza mә, хуәşbә rençbәria sosla-
listle...(jeky dәf u zyrne dькьп tenә hyndyr,
lь pәj wan zî Çasým, Gyle, Peştоkеşe 1-e, 2-a u

cənd həve dəne, je nas, həval, gəşk zi səla-
me dədən həvdy u sələma həv vədəgərən,
həv həməz dəkən, gəzi) Həvaled mə batrak
hatən, həvaled mə kolxozvane təzə hatən
urra.;(jəky hatl pəştie xyə datinən aliki, lən-
ge xyə təməz dəkən, xudane raqəş dəkən,
Məmo radbə, sər runəştəkəki, bə dəste xyə ni-
şan dəkə, wəki kər bən).

MƏMO:—(Təv həv buji, bə dələki şajri təzi)
Dəqiqəke gyhdəri bəkən, zyrnə dənge xyə
bəbər (gəşk dəkənən, dəste xyə lə həv dəxən,
gəzi) Xyəş bə kolxoza mə u kolxozvane mə
təzə (Məmo dəst pe dəkə) Gəli həvala, hun
sər əvəra hatənə, bə həzar dələşq hatənə.
bred mə əziz, çle wə lə sər əvə mə həjə,
əme pəşt bədən pəšta həv u təv bəxəbtən.
xyəş bə həkymata şewre, fərqa kommunistə,
əme əvə dəzəmən bəgəzən, zə rəkənva hyl-
şinən, əz disə dəbəzəm, zə alle həmu gynd-
ja-sər əvə, sər sərəra hatənə, (disə dəng-gə-
zi, disə zyrnə, govənde dəgərən, bə je təzərə
dəlizən, dəste xyə lə həv dəxən u dəkən
urra...)

ÇASƏM:—(Nəziki Məmo dəbə) İzne bədə
mən; cənd xəbəra bəzəm.

MƏMO:—Dəqiqəke gyhdəri bəkən, Çasəm dəxyəzə.

бъ wəra xəbər bədə (dəst həv xəstən, zurnə le dьxə, urra...Çasьm zь ёrde hьldьbьrьn, Çasьm nezik dьbə, radьbə sər runьštəke, bь dənge mərdana u bььnd).

ÇASЬM:—Həvaled kolxozvane rençbər, mə sez-dəh male batrak kəsib, xəbatkar qrar kьr vəgərьn u əm hatьn (dəst lь həv xəstən, gazi;—Bь xer hatьn, sər səvara hatьn) (Çasьm dəst pe dьkə), Xyəlja mə həjə, çie mə həjə, bunə xyəndi (dəste xyə dьbə çeba xyə peşire, qəfş kaqəza dərdьxə u drezi Məmo dьkə, Məmo kə-rəmkə, əvana ёrze mənə, ky əm zi bьbьn kolxozvan, mə bь dəste xyə nьvisjə, əm həmu zi xəbatkarьn, bь gotьna tənə, dərəq ve jəkeda kyli çinar gьndi u nəhja zi zanə, (paşe bəjraqe bərb Məmo dьkə) əva zi peşkeş zь kolkozera, əm bь xyə zi hədjaji kolzoze, əme bь həvra bьxəbtьn, bь həvra dəwləti bьbьn, urra...Xyəş bə hьkymata we (Çasьm zь runьštəke pəja dьbə dəf u zurnə le dьxьn, Çanglr u Xalьt wəkl təldəklida səkьni bun u ser dьkьrьn bь həvra tuk dь gəwrıda dьmьs-çьn u şunda kər-lal vədkьşьn, mьne dьbьn, dьsьn).

MƏMO:—(Bь dənge ziz) Gəli çьmaət, lro roza xyəş bəxtlejə, əm hərən həwşe, govənde bьgьrьn

le həvaled mə nəha wəstjanə, bəra hərən, hesa
bən (Çasım, Gyle, Rəştokese 1-e, 2-a u həmu
je təzə hati rəştije xyə hıldıdın, gındi ari-
karie wan dıkn bə lexstəna zırne dərtenə
dərva, həwşeda govənde dıgryn, dange zyr-
ne həta kytabuna əmələtie te, le zəf nər-
nəmz).

Şıkle dyda

MƏMO, ƏVDO, MIRZƏ, KOLXOZVANE 1-e
2-a u PAŞE ÇASIM.

ƏVDO:—(Sər runəştəke rudni, həmu zi dora
wi dıçvın) Mərv dıbe xəwnə, bawərja
mın naje.

MIRZƏ:—(Çəgare dırecə) Kolxoz təzə we xyə
bıgırə, qəwat bə.

MƏMO:—(Bəjraqa ky Çasım anjə vədke, gələki
lozunga nəvisi mezə dıke u bılnd dıxunə)
„Xyəşbə rençbərja sosialistie». Cawa nəvisinə
zi (həmu zi le dınerın) lozunga rozeje ha...

MIRZƏ:—Çasım kandidate fırqejə, gındi, hə-
mu zi zə wi hız dıkn, wəryn sərbətre əm
wi bəbzərın cawa sədre şewre.

MƏMO:—Əme ysa zi bıkn, qrar həjə, zə wi
boçka kulak gərəke dəst bıqşın.

MIRZƏ:—Gyle zi xyəndijə.

ƏVDO:—We nava xpnada xəbate bəbə (düzvəgə jale Məmo), əm şərmi bun, əgər mə zan buja, we iro ben, məe həsp, fırqun bəşanda peş-ja wana.

MƏMO:—Zrar tynə, lawk sər xyənə, hylət mə bəhista, we pak bəbuja.

MIRZƏ:—Wərn, əm çvata sədrtja kolxoze bəkən, ərze wana bənerən,

MƏMO:—Tə rast got, çvata sədrtia kolxoze təv bjuroa yzəka fırqe, le sərbətre zi əme pərsa wana çvata həmu kolhozvanada dajən.

ƏVDO:—Zə sədrtia kolxoze Çangir tənə nə vərə (bən poze xyəda dəkənə).

MIRZƏ:—Nə vra bu, həma ky gava lawk diltən, dyle wi rəş bu, hışt u cu.

KOLXOZVANE 1-e:—Həmu zi gyndje mənə, xyəlla wan zi həjə.

MƏMO:—Əm wəxt ynda nəkən, əw ərze, ky Çasym dane, dərdəxə u jək bə jək dıxunə, ərza Çasym.

KOLXOZVANE 2-a:—Mə xunə, hylən.

MƏMO:—Davezym sər tija, mıqabyl tynə (dəng) tynə, Tynə.

KOLXOZVANE 1-e:—Izən həjə.

MƏMO:—Kərəm kə.

KOLXOZVANE 1-e:—Xen zь Əvdal, je dьne
hьldьn, hun qajlьn?

ƏVDO:—Əz zi.

KOLXOZVANE 2-a:—Əz zi

MƏMO:—Rastə, Əvdal bərəda şəx bujə, sala
1930 bь banditara cu ynda bu, paşe cu Tьf-
lise, nьha zi bь Çasьmra u je majinra hatjə,
dьxyəzə bьkəvə nava kolxoze (Həmu zi bь
həvra-Rastə, ve gəve şunda bexə).

MƏMO:—Əm Əvdal hьlnadьn, le hər danzdəh
male dьne hьldьdьn u sьbətьre əme dajnьn
çьvata toməri.

KOLXOZVANE 1-e:—Le ərze ky zь gьnd ha-
tьnə.

MƏMO:—Sədrtia kolxoze dyh. Je wana nьherjə,
ty gьndda nibuji, mə 7 həv hьldan.

ƏVDO:—(Bь şaji) Cənd mal dərva man.

MƏMO:—Xen zь kulak u wərmija, 19.

KOLXOZVANE 1-e:—Wəki ysanə wəxte can-
dьna bьhare həmu zi...

ƏVDO:—(Xəbərə wi dьbьrə), Ja təwrə paşьn,
zəf-zəf, wəxte palzjə.

MIRZƏ:—Məmo çan gome cekə, kilərə cekə, je
hənə təngьn.

MƏMO:—Əme isal cekьn u je nivçi zi əme tə-
mam bьkьn.

(Çasym bь ləz-ləz te hyndyr, həmu zi əçeb-
majl wi dьnerьn)

MIRZƏ:—Çasym cь tə qəwmijə?

ÇASYM:—(Bь kənvə) Qə ty tьšt. Mьn bhist ky
hun ərza dьnerьn, hatym, wəki wəra bezym
dərəq Əvdalda, həla ve gave hьlnədyн.

MƏMO:—Mə ysa zi kьr.

ÇASYM:—Də, ida, cь bezym, bь mə gьška zi
əjanə ida.

MIRZƏ:—Dəbaqkьrьna cərm əz zapьm.

ÇASYM:—Ida ty tьšt, də əz cum (dьxyəzə hərə).

KOLXOZVANE 1-e:—Çasym, ça səbyr bьkə (Ça
sym dьsəkyнə, əçebmajl dьnerə neziki Çasym
dьbə, dəste xyə dьdə sər mьle wi. Səlam brae
kolxozvan, əme pьšta xyə bьdyн pьšta həv
u bь xəbьn.

ÇASYM:—(Neziki Məmo dьbə) Məmo çan,
bira tə te, mə 2000 pəze Sьmko bəg sawa
xyəj dьkyr, nьha zi je mənə, əme minani ron-
je cəve xyə bьkyн.

ƏVDO:—Çasym çan, əme minani ronaja cəve
xyə xyəj bьkyн.

MƏMO:—Çasym. sьbe əme sebykyн, nəhi z
mьqabyл nlnə, tye bьbl sədre şewra gynd.

KOLXOZVANE 1-e:—Ax, zь wi boçka kulaka
cьqa zu aza bьbьn, awqas pak. (Çasym səre

хуə бəрзєр дькə, мєзə дькə) рак, узəк са
wa тєра дьбінə, əмє али хəв бькьн, бьхə-
бтьн.

MƏMO:—Lawkno, əre rak bu bira mьn hat, zь
lawke mə cənd хəв Batumeda хəнə, əwana
zi бьhatana...

ÇASьM:—Əgər palə pinьn, nəbunə peşəkzani
we ben.

ƏVDO:—E, lawьk wəstjan, Əm rabьn хəгьн
хəла əze хəгьм пав гoma zi, дьле мьн зəф
бь тьрсə.

KOLXOZVANE 1-e:—Iro dordartla mьнə, хəгьм
хьнə пaн хьдьм, пava гунdda бьгəгьм.

MIRZƏ:—Əre, mə bir кьr, сьbe əsəji daklada
ru.

MIRZƏ:—Əze тьштəki bezьм, le мьн пəкəпьн.

MƏMO:—Сь тьште кəпє хəјə.

MIRZƏ:—Van pela, Sьmko, Çangir, Təmur u
məгьve rənge wana zəf дьсьн-тєп...

MƏMO:—(Бь кəпva) Əw заньн, ky əмє Bəкьr
зь гунд bazon, дьсьн ky paşє мькьrja wi
пəкьн.

ÇASьM:—Əm гəрəкє zəf fəsal бьн, çied ma-
jin kulak u boçke wana zəf тьшта дькьн, zra-
re дьghinьн.

ƏVDO:—Rastə, гəрəкє fəsal бьн.

KOLXOZVANE 1-e:—(Bь kən) Bь çie хуə бь-
бын агьr zi, тьштəki нькарьн бькьн.

KOLXOZVANE 2-a: Çie хуə nəбын агьr, le
быбын тək pickək zi, loda we бьşəwtinьн.

MƏMO: Le əm тьrinə.

ƏVDO:—Əm тьrininьн, le ve pele razainə.

ÇASBM:(Dьkəvə orte) Mьn dyh „Rja təzə“
хуənd, ky sawa kulaka zəf: dabun pez, əw zi
бы dəste kolhozvana, pak bujə zu pe һьsja
bun.

KOLXOZVANE 2-a:—Peşdacune sala isalin əm
һьnəki be хəм кьгьнə.

ÇASBM:—Wəki ysənə əwe zir быбын.

ƏVDO:—Rastə, bexəmbuna mə, zь wanra zir-
bunə.

MƏMO:—Pak, əm һəгьн, хəwa тьн te, Mirzə
əм һəгьн, һərə goma бьnerə, qerəwьl ranə-
zen, sьbe əme dajьн çьvata bjuroe.

MIRZƏ: Əre, mə bir кьгь, sьbe əsəji daklada
brigada sosləçitile əm gərəke dajьн.

MƏMO:—Zəf baş, əme sьbe əsəji daklada wan
dajьн u dərbdara хəlat бькьн.

ƏVDO:—Əm ke һədjai бькьн, gyndda тьvdarək
dibьna candьna бьhare гьnd peşda nasə.

KOLXOZVANE 1-e:—Ty тьшт nakə, zь şewra
gyndə, Çasьme sьbətьreda we gəme бьқşinə,

әте бьғһіәне.

МӘМО:—(Нәмуја зі бәрәви сәр һәв дькә, бь
һәвра һеди-һеди дәрива дәртен) Lawkno һәта
сьбе зі әдәр әм гүдән ҫьхыл һәјә, гьһи рьгьһи,
әм һәгьһи, һәгьһи (Дьсә).

Р Ә Р Д Ә

Şıkle ówıbn

(Həwşəkə fərgə, zə keləke dərie gome kolxoze xuja dıkn, zə alle səpe lode gıhe, zə alle raste xərbə, du, şəmala edər, hər tışt təv həv bujl, gündi zə çiki bə ləz dıcnə çiki dn, zbn zı təv bunə, zare məktəbe zı bə wanranbn, əwana bə əlba, bə çera ave dıbn, hıbnka zı məg hıdanə, ysa zı se tılı (vilkə), çarçbm, kylav, həmu zı bərbz gome kolxoze dıbəzbn. Jeky dıbəzbn dıkn qirin; „Əm nahe lbn həjwan bışəwtə.“

—»Əme bə tərınbn, pak bu ky əm zu pe hısjan, gərəke le bıdərzn, şıxyle kulakanə: (dənge təvra, məra, kylınga te. Çasbm myle xyə hllkşandjə, sərqotə, bə tənə kbrasə, orta çle ləjstyneda səknjə, bərxuəkəti, bə gündjara, jeky dərbaz dıbn).

ÇASBM:—Oro' zu bıghıne (koməkə dnra) diwer zutərke bıdn qylkərne, pəz dərinbn dərvə (komək dnra) kylava şılbkbn, paşe bıbn.

GYNDIE 1-e:—(Wəkl desta qəntərə ave-ja dy

vedroa destda, zь gome vədygərə, disa dьcə ave, neziki Ҷasьm dьbə) Mə tьrsə, pəz aza bu (bь ləz dьcə alie raste)

GYNDIE 2-a: —(Wəki disa çotə vedro destda dьcə əve) Ҷasьm çan, Məmo bь kylave ʃyl, Ioda agьr pe kəti lap kənar kьr, zь gome da çyda kьrьn (başqə kьrьn u bərbь alie raste dьbəzə)

ƏVDO:—(gyndik hьlgьrti zь alie goma tinə çil ləjstьne, dьbə əntina wi) Ҷasьm, əm aza bun, əve çare zil nənin seri (gyndie sər pьste „Mə fьkьrьn, ty tьʃt tьnə, pez bьdьn azakьrne„ (bь ləz wi gyndijl dьbə).

(Disa əw hatьn-cujlnə, disa əw hewərzə, həwar u gazi, zь alije goma dəng te) gom aza bun, pəz aza bu (Gyle, seьll destda binəckajl bərbь Ҷasьm dьbəzə, te çəm wi).

GYLE:—Ҷasьm, ty ʃewra gyndi bl u jeky zrar danə, ty wana nəbini?

ҶASЬM:—Mə səkьnə, hərə sər ʃьxyle xьə, də-rəq we jəkeda fьkьri mə (Gyle dьcə)

(Sьmko zь alie raste binəckajl vedroa ave destda, neziki çie ləjstьne dьbə u dьkə gazi) Əva zь dəste ke bu, əva jəka rəʃ ke ani sərə mə, bьghizьne...

(Ҷasьm pera-pera nezik dьbə, qajm zь mьle

wi dьgьrə u dьdə səknandьңe), Sьmko, ysa,
kьda?

СЬМКО:—(Тəvhəv bujl) Alav goma kətjə, dь-
şəwьrн, ave dьbьm.

ҶАСЬМ:—Ту hətа nьhа lь ky bujl?

СЬМКО:(Dəv le qəmti, dьkə pьntə-pьni) Əz
raza bum, tənьştа mьn deşja.

ҶАСЬМ: - Əva se səhətə həmu gyndi sər penə,
tə təzə bьhist.

СЬМКО: - Mьn həma heşkə bьhist, wəx wəx, əv
сь bu qəwmi (u xьə dьkьtə, lь coke xьə dьxə,
dьzьrl, je ky dьсьn-ten dora wl bərəv dь-
bьn).

MIRZƏ:--(Se tьl! destda bь şajl, bь kef vədь-
gəgə, gava ky Ҷасьm dьbinə), Ҷасьm, savro-
najl, hərtьşt aza bu, tənə hьnə giha şəwll
(gava ky Sьmko dьbinə), Əva сьга dьgьrl
Sьmko zь goma vədьgərja, ysa zi dьgьrl,
mərv dьbe təzə səh kьrjə.

ҶАСЬМ:--- Rast.

СЬМКО: (Bь əşq) Mirzəo, tə əz dltьm.

MIRZƏ:—Le cawa, bь Şəkьrrа təvaj əm dьсun
həware, ty zь goma dьhatl.

ҶАСЬМ:—Xəlqe mьnra got bu, əz vra zəkьni
bum, mьn gazi həwarle dьkьr u tə dьgərjam
(Şəkьr vedro destda nezlk dьbə).

MIRZƏ:—(Gava ky Şəkyr dьbлnə) Aha, Şəkyr hat, bьpьrs.

ÇASЬM:—Əz zanьm, şьxyle Sьmkojə (dьzvьgə jale Mirzə u Şəkyr) nьha həla vi bьbьn bьdьrьn, nəgəvə, əz zь wə dьxuəzьm, qrare 7-e llune rastl wl nəhatjə, gyləkyrьn... (Sьmko xuə davezə lьnge Çasьm, hлvl ze dьkə, rəça dьkə, dьgьrl).

SЬMKO:—Əz mal-bum, haz pe tьnə mə, şər davezьn mьn. (Sьmko dьbьn, Məmo, Əvdo, Gyle, gьndl, zьn, bь wanra zary, dəst wanda mər, fəra, vedro, wəstajl, bь hərlgьrtl, mьl u sərə cənd həva gьredajl tenə hyndyr, dora Çasьm dьçьvьn, Çasьm bь gьşkara xəbər dьdə, həmu zi bь kəfьn, Gazi:—«Mə nəhьşt mərəme kulaka be seri, Çasьm wəxteda gьhlşte, əgər Çasьm sədre şewra gьnd nлnbujə, əmə ynda bujl bun.

MƏMO:—(Nəzлkl Çasьm dьbə, wl həmez dьkə u radmusə, bərbь gьndja) Gəll çьmaət, Çasьm həjwane kolxoza mə aza ky, Çasьm şəv u roz dьgərja, qərəwьlll dьkyr, bawərlə wl qərəwьla tьnə bu, əwl çara əwьln bьhlst, əwl əm həmu rakьrьn bь sər pe, təşkil ky u da aza kyрьn...

(zь hər alja. Rastə, rastə).

ƏVDO:—Əm rənd qərəwıltie nakın...

GYNDIK: Gərəke le bəğərın, gərəke gylə
bəkın.

GYNDIE 1-e:—Dajın sər lode bə şəwtinın.

GYNDIE 2-a:—Zə nava məjə, mərvə dərəkə
nıne.

ÇASBM:—Bəle zə nava gındə, jeky şəwat dae,
mın da gırtıne, əze nıha bınım vra.

MƏMO:—(Nışkeva) Dəvək Sımko bə.

ÇASBM:—Həma gotına təjə. Goma mədə hatjə
gırtın, hərın bının.

GYNDIE 1-e:—Sımko boçə, le sərl, Temur u
Çangır gınddanın.

GYNDIE 2-a:—Daçə təşkilkırgın, hıştınə u rə-
vinə (Sımko tının, zə hər alja rıkefi wı dı-
kın, dıxuəzın bıkutın, tul rue wı dıkın,
gava ky neziki Çasım dıbə dəvəru te ərde
u dıgırı).

SİMKO:—Mın mə kuzın, ty gynəki mın te
tynə.

ÇASBM:—Əgər rast bezi, nakuzın.

SİMKO:—Əz haz pe tynə mə, əz malda razal
bum.

MİRZƏ:—(Nezik dıbə) Cawa razajı buji Mın u
Şəkır gava ky şəwat dıt, əm bərbə goma bəz-
jan, ty nava arınçıda pecajı, zə alie goma

dьhati.

МЭМО: — Gynəkarja хуə пахуəзə bezə, ьхуле
wija. зь бəг саве мьн бьбьн, jane на əze
wi бьбьн нав рija (зь хəг алja:— Gylə бькьн,
дьхуəзə mala мə хуљинə, dajьн сəг lode,
бьшəwtиньн).

ÇASЬM:— Əz зь alie ьмаəta гynd хəбəре дь-
дьм тə, тə бьбьм azakььне, хəргə ty rast be-
zi.

GYNDIK: — Əгəг тəне rast bezə.

МЭМО: Əz zi зь alie kolxoze, хəбəг дьдме

СЬМКO:—(Bь iske-isk) Əгəг hun бьбахьиньн,
disa хьдьн nava kolxoze, əze bezьм (həmu,-
бь həvə: Хəбəре дьдьн, bezə), Bəкьг u Te-
mur əz ьirət кььм, дьхуəстьн kolxoze хуљ-
ьиньн, wə zi əz зь kolxoze dəгхьстьм, мьн
zi, мьн zi... (ida dəstpe nakə, dəst бь
гьгi дькə).

ÇASЬM:— Gəli ьмаət, ida əjanə, Сьmkо хьл-
дьн бьбьн. бьбьн бьдььн.

СЬМКO:—Le hun nabaxьиньн, wə dəгəw кьг,
isafa wə тьнə.

ÇASЬM:—Həqхana proletariat we ьabe бьдə,
isafa we хəжə.

МЭМО:—Çasьmo, (paşe bərbь ьмаəte) gəli ь-
маət зь ььbatьre хəbata хуə əм гəгəке дьһə

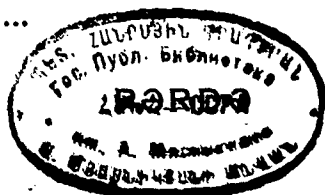
zedə u sərfırjaz dəst pe bьkьn.

MIRZƏ:—Şəre sьnьfejə.

ÇASЬM:—Zь şuna van həmuja, sьbətьre gərəkə
əm bь sazкьrьna sandьna bьhareva, çaba bь-
dьn. Sьbe, zu əm minani mərğvəki dərкəvь-
nə cole.

ƏVDO:—(Se tьlie zь dəste xуə wi ali davezə,
zь mьle Məmo dьdьgə), Həmu gьnd minani
mərğvəki, dora kolxoze, bərбь sandьna bьhare,
əvajə çaba mə. Də wərьn əm nьha govənde
bьdьrьn. (Həmu zi govənde dьdьrьn, jək dьs
tьre, je dьne dь wəklinьn).

ÇASЬM:—Əz zi dьxуəzьm bьlьzьm (neziki go-
vənde dьbə, zьrнə le dьxə, həwşeda govənde
dьdьrьn). Kəs nьkarə hylşinə, xуəş bə kol-
hoz, ugra...

500

Պիմ. 30 կ.

Հ. Շալոյան

Ռ Ե Յ Ա Թ Ա Չ Ա

Պրես չորս դորժողությանը

Գեղարքա, Յերևան, 1934

А. Шалджян

Р Е Я Т А З А

Писса о четырех действиях

Госиздат ССР Армени

Эривань — 1934